

Revolution i klimapolitikken

Sørensen, Peter Birch; Amundsen, Eirik S

Published in:
Boersen

Publication date:
2008

Document version
Også kaldet Forlagets PDF

Citation for published version (APA):
Sørensen, P. B., & Amundsen, E. S. (2008). Revolution i klimapolitikken. *Boersen*, 14.

Kronik i Børsen den 24. september 2008

REVOLUTION I KLIMAPOLITIKKEN

af Peter Birch Sørensen og Eirik Schrøder Amundsen

Udledningen af CO₂ og andre klimagasser stiger fortsat på trods af Kyoto aftalen om begrænsning af udledningen. Klimagasser, som udledes i dag, forbliver i atmosfæren i lang tid. Efter 100 år er knap halvdelen fortsat i atmosfæren. Selv en markant skærpet fremtidig aftale, der fastholder den nuværende udledning, vil således kun dæmpe – men slet ikke fjerne – tendensen til stigninger i den globale middelterperatur. Det var et af de helt klare – og enstemmige – budskaber fra de internationale ledende miljøøkonomer, der deltog i den nyligt afholdte Miljøøkonomiske konference arrangeret af Det Miljøøkonomiske Råd.

Der var derfor også enighed blandt forskerne om, at en effektiv klimaafnåftale kræver en gradvis, men hurtig reduktion i udledningen for at stoppe tendensen til stigninger i den globale temperatur. Det er derfor vigtigt, at langt flere lande end i Kyoto-aftalen bliver omfattet af en bindende reduktionsforpligtigelse ved indgåelse af en fornyet klimaafnåftale i København.

Lavere vækst

En effektiv indsats vil også indebære omkostninger i form af lavere vækst. Derfor er det vigtigt, at klimapolitikken tilrettelægges, så der opnås den størst mulige reduktion af drivhusgasudledningen for en given ressourceindsats, og at der tages fordelingshensyn mellem rige og fattige lande. Bl.a. med dette formål har EU etableret et marked for CO₂-kvoter inden for EU, og i sit energipolitiske udspil fra januar 2008 lægger EU-Kommissionen op til en yderligere løbende stramning af kvotetildelingen fra 2013 og frem, ligesom flere virksomheder skal inddrages under kvotesystemet. Derudover foreslår Kommissionen bl.a., at man fra 2013 går over til at bortauktionere kvoterne frem for som nu at uddele dem gratis til virksomhederne.

Kvotemarkedet betyder, at virksomhederne i energisektoren og den energitunge industri i EU har fået tildelt CO₂-kvoter, der sætter en overgrænse for, hvor mange ton CO₂, de må udlede. Virksomhederne kan handle indbyrdes med deres tildelte kvoter og skal årligt dokumentere deres CO₂-udledning, og at de er i besiddelse af kvoter, der mindst svarer til udledningen.

Kvoter sænker udslip

Muligheden for at handle med kvoterne sikrer, at de samlede omkostninger ved at nedbringe CO₂-udledningen fra EU-området minimeres. Samtidigt kan fordelingshensyn tilgodeses ved at tildele relativt flere CO₂-kvoter til de fattige end til de rige EU-lande. Derved vil en større del af omkostningerne ved at reducere udledningen blive båret af de rige medlemslande.

EU's kvotemarked har nærmest revolutionerende konsekvenser for den danske klimapolitik, hvilket endnu ikke synes at være fuldt erkendt i Danmark. For det første vil et velfungerende CO₂-kvotemarked give en markant øget tilskyndelse til anvendelse af vedvarende energikilder som vind- og solenergi, biomasse og biogas mm.

For brugerne af fossile brændsler indenfor den kvoteregulerede sektor virker kvoteprisen nemlig på samme måde som en CO₂-afgift, der fordyrer brændslet. Dermed bliver det langt mere fordelagtigt at anvende vedvarende energikilder.

Det virker allerede. Med den nuværende kvotepris koster CO₂-kvoterne ca. 13 øre pr. kwh. for el produceret ved hjælp af fossilt brændsel. Det skal sammenlignes med, at støtten til f.eks. vindmøller opført før det seneste energiforlig er 10 øre pr. kwh. Allerede nu er virkningen af kvotesystemet større end det hidtidige tilskud, og forbedringen kommer både eksisterende og fremtidige producenter af vedvarende energi til gode. Det kan således anslås, at effekten af kvotesystemet svarer effekten af et tilskud på i omegnen af 2 mia. kr. årligt.

Flere konsekvenser

En anden markant konsekvens af EU's kvotemarked er, at en øget dansk anvendelse af vedvarende energikilder indenfor den kvoteregulerede sektor ikke vil mindske den samlede udledning af CO₂ i EU. Den vil blot gøre det muligt for nogle danske virksomheder at sælge deres tiloversblevne CO₂-kvoter. En

tredje konsekvens af kvotesystemet er, at det umiddelbart bliver langt dyrere at udlede CO₂ inden for end uden for den kvoteregulerede sektor, fordi kvoteprisen virker som en CO₂-afgift på de virksomheder, der er underlagt kvoterne.

Der er derfor behov for nationale tiltag til at sikre, at prisen på CO₂-udledning bliver nogenlunde den samme uden for som inden for den kvoteregulerede sektor. Energiforliget fra februar tager hensyn til dette ved at hæve den danske CO₂-afgift på virksomheder udenfor kvotesektoren. Samtidigt tildeles disse virksomheder en kompensation i form af et fast tilskud baseret på deres historiske brændselsforbrug.

Derimod forekommer flere andre elementer i energiforliget ikke særligt gennemtænkte set i lyset af EU's kvotemarked. Det gælder specielt de øgede tilskud til vindenergi, biomasse og biogas leveret til el-produktionen

Overgangsfase

Hvis Danmark vil yde et særskilt nationalt bidrag til at reducere den globale CO₂-udledning gennem støtte til vedvarende energi, så bør støtten i stedet gives til brug af vedvarende energi uden for den kvotebelagte sektor, dvs. den mindre energitunge industri, landbrug, transport og individuel opvarmning.

Med de nye europæiske rammer for klima- og energipolitikken befinder dansk klimapolitik sig i en overgangsfase.

Det er afgørende, at den danske klima- og energipolitik tilpasses til de nye internationale rammer. Derved bidrager vi effektivt til at imødegå en af de største udfordringer i menneskehedens historie, nemlig menneskeskabte globale klimaændringer.

Peter Birch Sørensen og Eirik Schrøder Amundsen er professorer ved Københavns Universitet og medlemmer af formandskabet for Det Miljøøkonomiske Råd.